

GAZETA LITERARĂ

Anul II, nr. 51 (93) - Joi 22 decembrie 1955

ORGAN SĂPTĂMÎNAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R.

8 pagini 50 bani

Raportăm partidului

M line se deschide cel de-al doilea Congres al Partidului Muncitoresc Român în împingerea acestui important eveniment din viața patriei noastre libere...

Partidului, forța noastră conducătoare, îl raportează muncitorilor, țărânilor muncitori, intelectuali, toți cei care, angajați activ pe drumul construirii socialismului...

Organ al Uniunii scriitorilor din R.P.R. "Gazeta Literară" aduce partidului, congresului său, cuvintele scriitorilor și criticilor literari...

Știm că de mult mai avem de înfăptuit. Știm că viața prezentă își găsește încă adeseori o oglindire prea palidă în imaginea noastră literară...

Știm însă că, pentru întreaga noastră creație, pentru critica noastră literară, cheuză victoriei este conducerea de către partid a literaturii...

Gazeta Literară

UN SINGUR ȚEL

Eu sint, prieteni, fiica ăstui veac, născută pentru marea-i frumusețe. Mileniul cuib în creanga mea își fac și anul două mi îmi dă binețe.

Și cîntul de victorie e-al meu și-am morții mei în gropile comune. În mină plămădesc un minereu, și nu numai de aur și cărbune.

În jur sint încă schele și e praf, și-abia ne îndreptăm acum din spate. Ațiș vă vrea să fiu: un stenograf al anilor dintii de libertate.

Un singur țel să aibă cîntul meu: ce-i mai înalt în suflet să trezească. În ficare om e-un dumnezeu ce-șteaptă intrupare omenească.

Acel ce dăruiește nu-i sărac și veacul nostru viața o împarte. Eu sint, prieteni, fiica ăstui veac ce-și scrie azi legenda fărui moarte.

Veronica Porumbacu

SĂRBĂTOARE

Azi bate mai solemn, mai tare ceasul, înalte porți mai grave se deschid, Mai apăsător pe trepte calcă pasul...

Sînt ei, cei plini de rîvnă, comuniști, Din toți copiii țării cel mai bun, Distrugătorii timpului răstîrșiți...

Adastă-n sală calmele drapele Și peste ele chipul luminos Al celor ce-au vestit în vremuri grele...

Nu-n umbra lor, el în a lor lumină S-a pus cu trudă și cu sine cheag, La Dunăre, la poala carpatină...

Acum sosită-ora cîntării, Cît s-a făcut și cît nu s-a făcut Pe drumul suitor al fericirii...

Acum e ora să-și privească forța, Partidul, înțeleptul gospodar, Să ia pe-aceia ce purtără torța...

Acum totul ce firese îți pare! Dar nu uita ce-nalt și greu fu zidul Prin care oameni și-au tăiat cărare...

Cînd știi că n-ai cu ce și cum s-asemeni Această fericire care vine La cel ce-n luptă a uitat de sine...

Cu ochii noștri limpezi ce-acuma se deschid pe Cartea-n care-i scrisă Povestea Țării-ntregă...

Bat inimile-n piepturi și mintea urcă-n zbor și ficare-și spune: De-ar fi să m-l închipui ca pe-un volcic din basme...

E înima călăvă în lupte și primejdii în veacuri de-nfruntare și ceasuri de restriți...

E înima luminată puternică și trează — amora-ă-nțelepciunii ce-am strîns-o din bătrîni —

E înima și-a lui Adam Jora care îl condamnă la temniță și oștile, de esență fatală și inexorabilă...

Engels, în "Anti-Dühring", consideră această primă cucerire a oamenilor, jocul, drept esențial...

Și acum, lată-l pe Adam Jora la șaptesprezece ani: încă nu-i creștea barba. Era un lungan spînos...

Marx spunea într-o scrisoare către Arnold Ruge: "Existența unei umanități în suferință care gîndește și care este oprămată, devine în mod necesar ostilă lumii bestiale..."

"Pasărea jurlunii" se deschide cu o întrebare: "Poți schimba legea?" Adam Jora este eoul cărții...

Acum e timpul să primim de-aproape, Cu grijă-n amănunte și-n adînc, — Nic-o greșală n-are să ne scape...

Un cer de stele azi la ține căță De jos, — sint ochii marelui popor; Pornită de pe fruntea-și luminată...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Acum e timpul să primim de-aproape, Cu grijă-n amănunte și-n adînc, — Nic-o greșală n-are să ne scape...

Acum e timpul să primim departe, Să calculăm nainte ani și drum Și-ndeosebi la om să fim cu grijă foarte...

Acum e timpul să se vadă cine, Partidule, îți este credincios, Și respirînd și cugetînd prin tine...

Un cer de stele azi la ține căță De jos, — sint ochii marelui popor; Pornită de pe fruntea-și luminată...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

76 de ani de la nașterea lui I. V. STALIN

DECERNAREA PREMIILOR INTERNAȚIONALE STALIN „PENTRU ÎNTĂRIREA PĂCII ÎNTRE POPOARE” PE ANUL 1955

MOSCOVA 20 (Agerpres). — TASS transmite: La 7 și 9 decembrie au avut loc ședințele Comitetului pentru decernarea Premiilor Internaționale Stalin...

Hotărîrea Comitetului pentru decernarea Premiilor Internaționale Stalin „Pentru întărirea păcii între popoare” din 9 decembrie 1955.

Președintele comitetului — academicianul D. V. SKOBEĬȚIN.

Vicepreședinții comitetului — LOU MO-JO (China) GOUI ARAGON (Franța)

Membrii comitetului — ANNA SEGHERS (R. D. Germană) ANTONIO BANFI (Italia) JOHN BERNAL (Anglia) PABLO NERUDA (Chile) MIHAIL SADOVEANU (România) SAHIB SINGH SOKHEI (India) JAN DEMBOWSKI (Polonia) G. V. ALEXANDROV (U.R.S.S.) A. A. FADEEV (U.R.S.S.) I. G. EHRENBURG (U.R.S.S.)

9 decembrie 1955, Moscova.

Comunistul Adam Jora

Țeii, pare a se contopi în aceeași imagine fantomatică și ostilă, de esență fatală și inexorabilă.

Și acum, lată-l pe Adam Jora la șaptesprezece ani: încă nu-i creștea barba. Era un lungan spînos...

Marx spunea într-o scrisoare către Arnold Ruge: "Existența unei umanități în suferință care gîndește și care este oprămată, devine în mod necesar ostilă lumii bestiale..."

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

societatea burgheză, care îl condamnă la temniță și oștile, de esență fatală și inexorabilă.

La șaptesprezece ani revolta lui are o fermitate și o promptitudine în reacții care fac din el, încă de la începutul romanului, o prezență literară ce impresionează...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

viața, să o rela de acolo de unde fusese ruptă. Ar fi devenit un bun pescar și un bun comunist. Mama îi murise, casa se dărâmasese...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Și de vei cere tu, Partid, tăcere O clipă la Congres, o clipă doar, Vei auzi de-odată cu putere...

Paul Georgescu

Succese ale literaturii noastre

Nicoară Potcoavă

Un este legea eroilor — spune Nicoară Potcoavă — și așa cea a invațiilor epice.

Fratele mezin, Alexandru, zimbete amar la asemenea vorbe: — Care-i vîna noastră, bădăre, să nu înflorim? — fiindcă o pasăre măiastră îi bate cu pînă în timpuri: — Nu înțiriza căci vremea trece; aicea pe pămînt oamenii n-au decît o tîrîreț, dute, ca te așteaptă fericea.

Nu sîntem vinovați, Făt frumos — îi răspunde Nicoară; dar să știi că înnoirea sufletului omeneș nu se face decît cu durere. Unii își trăiesc viața, alții o închină unui vis; unii rămîn singuri și se vesteșesc, alții înflori-vor iarăși din moarte, cu frații lor de mîine.

Căpitanul Cosmău, care a pătruns îndată firea lui Nicoară se gîndește: acest bărbat domnesc a lepadat de la sine bucuriile trecătoare și-n el s'au mai presus de toate lumina cea și fără amurg a unei iubiri cără ce pe care răposatul Vodă Ion i-a numit „săre pămîntului”.

Dar iubirea către ce pe care Vodă Ion i-a numit „săre pămîntului”, n-a fost niciodată sarcină ușor de purtat și cu atât mai puțin în veacul căruia crinca, cînd statornice erau numai schimbările iar poporul aște de omul sau odihna vîntului și fîna apelor. Și viteazul care și refuza cu îndărătnicie plăcerii acestei lumi, n-a fost scutit de amarice clipe de inofială: Ce-mi folosesc toate? Toate se împinesc bine și deodată vine acest prag la care mă potinesc. Omeșii slăbiuți pe care nu le pot birui!

Drama lui Nicoară Potcoavă este, așa dar, drama omului care-și sacrifică natura omenească pentru a se da în întregime unei cauze înalte: lupta pentru libertate a poporului său. În „Frații Jderi”, Ștefan Voevod ne apărea împovărat de griji, stăpînit de mîniea sa și de răspunerea ce cădea asupra lui. Fiul său, Alexandru Vodă, natură slabă și sovălească, se căina de aspra rîndială ce-i hotăra părintele său: măriia-sa mă înfricoșează cu datoriile pe care după cît spune măria-sa le au Domnii. Căci fiind puterea lor dată de la Dumnezeu, ei trebuie s-o folosească pentru obște, și bucuriile și desmițărele Voevozilor, zice măria-sa, trebuie să fie puține și ascuse. Avînd toate sub dreapta lor, nu le au pentru sine.

Cel cărora noroadele asurite le-au incredinat conducerea luptei pentru libertate națională și au fost vîndici de această încredere, nu se înfășurază în opera lui Mihail Sadoveanu mai todeauna cu chipul înegurat, avînd scrisă pe față renunțarea la ceea ce numește scriitorul trecătoarele bucurii ale acestei lumi. Concepția despre tragica incompatibilitate între o viață de mulțumiri personale și îndatoririle conducătorului devotat poporului său, bineînțeles în anumite stadii de dezvoltare ale societății, stăpînește literatura istorică a lui Mihail Sadoveanu. Scriitorul a închinat chiar o carte acestei concepții. Este „Creanga de aur”. Kesariion Breb, ales să fie profesorul poporului său, își închină viața războaielor, cu înțeleaptă și stăleă stăpînire de sine, acestui scop. În inima lui tresăle pătimite omeșii, iubirea, tînerceea. Dar bărbatul acesta cu stral alb, ascetul acesta frumos și tînar, merge neabătut deși sfîșiat pe drumul care, socotește el, trebuie să-l urmeze pentru a deveni protul luminat al poporului său. „Inimă mea te-a găsit, — gîndește el în fața femeii pe care o iubea și de care era iubit. Clipa aceasta zădărnica putem s-o lăsăm și să se înalte în soare ori să cadă în Proponitida; avem înaintea noastră veșnicia înfrîntării”.

Cu atât mai mișcătoare, mai omeșească și mai reală ne apare figura lui Nicoară Potcoavă, fratele marelui terțit de hoinerime trădătoare, Ion Vodă. Pe chipul lui Nicoară Potcoavă s-a răspîndit o lucire stînsă ca aceea a aurului întunecat al înecelor vechi. O înțelegere superioară îi luminează ochii, o înțelegere pe care creatorul său a pătruns-o pînă în adîncuri. Acel Kesariion Breb impresiona prin originalitatea și ciudătenia sa, prin darul său sibilic, dar rămînea totuși exterior vieții sociale concrete, adevăzătorilor frămîntării.

Ilie Barbu nu mai necesită recomandări speciale, intrucît la puțină vreme după apariția lui literară, el a devenit cunoscut, înțeles și îndrăgît de un mare număr de cititori așeză să înțelegă în operele artistice eroi vîndici a fi luată drept model de conduită socială, călăuză în viața morală. Cu toate acestea, de cîte ori îl urmărești în desfășurarea lui povălească, îl descoperi tot și noi trăsături, în admirație tot mult răznie, fermitatea, abnegația și bogăția spirituală cu care l-a înzestrat Marin Preda.

Întrud prin idealuri și structură cu Anton Filip, Adam Gora, Toma Gavrița sau Bucsi Károly, și o totuși el însuși, purtînd în individualitatea sa umană, ceva ce nu releva nici unul din semenii săi de aceeași substanță. Bucsi Károly e muncitor, și-a cîștigat conștiința revoluționară ca proletar, acționează în calitate de conducător și exprimă, prin fizionomia sa, necontenit trăsăturile proletarului comunist; Adam Gora, plecat dintre pescari, se va reînnoare la ai săi dotat cu o conștiință întru-nută la o înaltă temperatură de contact cu ideologia socialismului științific. Și unul, și celălalt, ca și Toma Gavrița sau Anton Filip, sînt oameni care mîină de înțelegere, au o noaște atît plături particulare, ca evidențiază o personalitate formată în împrejurări de altă natură decît ale tovarășilor săi literari amintii mai înainte. Experiența lui social-omenească și cîștigată pe raporturile de clasă trăite aproape exclusiv în comuna Udupa, o comandă oarecare de pe înfîșurarea patriei noastre. Această exper-

unul popor, care trăiește și suferă. Nicoară Potcoavă este un alt fel de erou. În cartea care-l poartă numele, el a devenit un personaj copleșitor, plin de o adîncă umanitate în renunțările sale, atîngînd măriea în lupta nedormită cu dușmanii din lăurtrul și din afara Moldovei. Scopul pe care-l urmărește cu încreinare unilaterală, este un scop care-l înalță peste marginele trecătoare filinje omeșii, făcîndu-l „un vis al noroadelor”. Tovarășii săi care i-au supraviețuit spunea: „Din duhul său care nu se stînge, ne-om aprinde noi și alții de după noi, cum se aprinde lumina din lumină”. În lupta pentru libertate a poporului nostru, Nicoară Potcoavă a fost un viteaz care a purtat o clipă făcînd, trecînd-o altora care au venit după dînsul. Acesta a fost rostul său istoric într-o vreme cînd nu se putea avea mai mult cît numai mai puțin. Coment de această, înaintea morții, el rostește cuvinte care ni-l arată, ca toată cartea de altfel, nu numai ca pe un ostaș vrednic, ci și ca pe unul ce a făcut pe paginile cărții icsușită zăbăvici: „Făcîtu-m-am datorica ce aveam... acum pot să mor. Din singele meu va crește răscumpărarea, cum crește grîul dintr-o sămînță. Nu voi pieri întreg. Rămîneți cu bine și aduceți-vă aminte de mine!”.

Nicoară Potcoavă a devenit prin aceasta un erou care continuă să exprime concepția scriitorului despre mîniea și sariinle personalităților în istorie și totodată înalță această concepție pe o nouă treaptă. Nicoară Potcoavă, are, ca și Kesariion Breb, o luciditate care lipsește celorlalți oameni, are conștiința că servește o necesitate istorică. Și pe el, ca și pe dekenul lui Zamolisi, îl susține credința că jertla de sine, la care în complete suferință se supune, nu este zadărnica, ci cuprînsă într-o rațiune care scapă momentului actual și elemente ale istoriei. Față de Kesariion Breb, Nicoară are însă ascendentul unui realism istoric. El este susținut, determinat și explicat de o realitate concretă, de o etapă precisă a dezvoltării sociale. Rădăcinile luptei sale sînt vizibile, temeinice, motivate. Breb era intruparea superbă a iluziilor, Nicoară este „un vis al noroadelor”, intrucît pînă întru-nutul real ale unui popor în suferință.

Din povestirea de tînerce „Șoimii”, Mihail Sadoveanu a scos — după o nouă plămădă — aurul curat al acestui mare și pasionat roman „Nicoară Potcoavă”. Cel care au discutat această carte — niciodată analizată pe cît merită — au arătat fericele adăusuri și reclicări artistice aduse de mina maestrului tînarului povest-

tor din „Șoimii”. Mal presus de toate stă însă sensul filosofic și social pe care l-a insuflat lui Nicoară Potcoavă, mult peste ceea ce era acestă datoria s-o argumenteze. Saturat de rafinamentul și contorsiunea pedantă, cîșitorul străin a fost cucerit de prospețimea violentă a cărții lui Zaharia Stancu. Originalitatea stîncioasă s-a impus mai curînd decît cea subilitate căutăta a literaturii de salon.

În momentul apariției, romanul „Desculți” s-a bucurat de aprecierea și de cercetarea atență a criticii noastre literare. Dar prejudecătii estetice primite au dimiunat cîteodată, în interpretarea critică, valoarea operii. E-nunțîndu-se rigurozitatea dogmatică, i s-a reposit autorului absență intrinsecă tradiționale, lacuna invenției epice. Prea puțin s-a ținut seama de observația adîncă pe care o făcuse G. Călinescu referitor la sfera tradiției literare în lema rurală. Remarca stilului epopeic la Slavici și Rebreanu în sensul unor cînturi simbolice despre condițiile mari ale existenței umane, cu eroi care nu se definesc prin individualitatea lor unică ci prin rolul de exponenți ai diferitelor ipostaze în tratul fărîmării — se putea extinde și asupra prozel lui Zaharia Stancu. Crearea personajelor cu maximă elegerogitate nu este todeauna o obligație a narațiunii și cine se reazemă pe ipoteza subredă răpăste operii locați perspectiva ei particulară. „Desculți” rămîne un roman de atmosferă și se conformează unei structuri artistice de tipul celor analizate de O. S. Crohmălniceanu în articolul publicat în „Viața Românească” nr. 10/1955: „Tirgul vechi moldovenesc în literatura lui M. Sadoveanu”. Esențialul rezidă în evocarea fizionomiei mediului, în evocarea impresiei de monolit a spațiului descris, deci în sugerarea atmosferei.

Dacă Rebreanu excelează prin construcția solidă, prin arhitectonica premeditată a episoadelor, ceea ce poate fermea la Zaharia Stancu este tocmă stufozitatea compoziției, lipsa de ordine. Cronologia se răstoarnă fără scrupule lar învîlmășeala impresiilor și asociațiilor nu are ca focar subteran decît resorturile imaginației lui Darie. Curiozitatea excesivă, efervescentă în cugetări și sentimente ale micului erou răvășesc epica tradițională, pe măsura universului infantil. În pat, lîngă trupul fierbinte al verăii Dița, el plămăiește o lume de nălcu cu opacitate vitală, imbinîndu-le și desăciindu-le după un joc fervent, care e departe de a fi lipsit de semnificative artistice. În succesiunea faptelor ordonă sensibilitatea exaltată a copilului. Evenimentele nu mai beneficiază de logica introducerii și epurării lor consacrate: prevenire, de-

„Nicoară Potcoavă” este pentru literatura contemporană o scumpă neștemată. Ea luminează cu o nouă aurență tînerceea maestrului cu pîrul alb, de albeșta strălucitoare și pură a zăpezilor veșnice.

Georgeta Horodincă

Note cu prilejul noii ediții a romanului „DESCULT”

Faptul că romanul „Desculți” colîndă meridianele, tîlmăcînt în atîtea limbi, este o recomandare pe care critica are datorica s-o argumenteze. Saturat de rafinamentul și contorsiunea pedantă, cîșitorul străin a fost cucerit de prospețimea violentă a cărții lui Zaharia Stancu. Originalitatea stîncioasă s-a impus mai curînd decît cea subilitate căutăta a literaturii de salon.

În momentul apariției, romanul „Desculți” s-a bucurat de aprecierea și de cercetarea atență a criticii noastre literare. Dar prejudecătii estetice primite au dimiunat cîteodată, în interpretarea critică, valoarea operii. E-nunțîndu-se rigurozitatea dogmatică, i s-a reposit autorului absență intrinsecă tradiționale, lacuna invenției epice. Prea puțin s-a ținut seama de observația adîncă pe care o făcuse G. Călinescu referitor la sfera tradiției literare în lema rurală. Remarca stilului epopeic la Slavici și Rebreanu în sensul unor cînturi simbolice despre condițiile mari ale existenței umane, cu eroi care nu se definesc prin individualitatea lor unică ci prin rolul de exponenți ai diferitelor ipostaze în tratul fărîmării — se putea extinde și asupra prozel lui Zaharia Stancu. Crearea personajelor cu maximă elegerogitate nu este todeauna o obligație a narațiunii și cine se reazemă pe ipoteza subredă răpăste operii locați perspectiva ei particulară. „Desculți” rămîne un roman de atmosferă și se conformează unei structuri artistice de tipul celor analizate de O. S. Crohmălniceanu în articolul publicat în „Viața Românească” nr. 10/1955: „Tirgul vechi moldovenesc în literatura lui M. Sadoveanu”. Esențialul rezidă în evocarea fizionomiei mediului, în evocarea impresiei de monolit a spațiului descris, deci în sugerarea atmosferei.

Dacă Rebreanu excelează prin construcția solidă, prin arhitectonica premeditată a episoadelor, ceea ce poate fermea la Zaharia Stancu este tocmă stufozitatea compoziției, lipsa de ordine. Cronologia se răstoarnă fără scrupule lar învîlmășeala impresiilor și asociațiilor nu are ca focar subteran decît resorturile imaginației lui Darie. Curiozitatea excesivă, efervescentă în cugetări și sentimente ale micului erou răvășesc epica tradițională, pe măsura universului infantil. În pat, lîngă trupul fierbinte al verăii Dița, el plămăiește o lume de nălcu cu opacitate vitală, imbinîndu-le și desăciindu-le după un joc fervent, care e departe de a fi lipsit de semnificative artistice. În succesiunea faptelor ordonă sensibilitatea exaltată a copilului. Evenimentele nu mai beneficiază de logica introducerii și epurării lor consacrate: prevenire, de-

„Nicoară Potcoavă” este pentru literatura contemporană o scumpă neștemată. Ea luminează cu o nouă aurență tînerceea maestrului cu pîrul alb, de albeșta strălucitoare și pură a zăpezilor veșnice.

Georgeta Horodincă

clanșare, apogeu, destrămare și rezidurile ecoului. Pentru Darie viața se dispune pe un alt relief și abia la consumarea fenomenului, cîșitorul poate cugele retrospectiv și recompane lîterarului după importanța reală a fiecărei stații topografice (de pildă reconștituirea războiului cu bulgarii). În fața unei asemenea configurații a imaginii, este natural ca analiza critică să judece valabilitatea formulei și verosimilitatea tabloului, și să nu piardă vremea cu obiectiv deplasate.

Personajele la Zaharia Stancu se desemează în linii fugare, conform funcției lor subordonate în structura cărții. Simțul observației lui Darie nu se aplică asupra oamenilor spre a desface ghemul psihologiei, nuantele de caracter, ci păstrează cîteva extremă a subiectivității, permițînd perîndările imaginației, heșugul asociațiilor. Dacă Darie califică proflurile diferite cu graba și ardoreea martorului inclus în tragedie și obsedat de necesitatea termînării ei, el surprinde însă ciclurile mari, notele generale ale categoriilor. Individualitatea îi este aproape indiferentă, dar natura omogenă, reacția stereotipă îl atrag și desăvirșesc discernămintul. Pe Darie îl apasă sistemul, speta; aici se manifestă sensibilitatea lui acută, diferențînd și ierarhizînd cu vervă plastică. Portretele individuale apare deci nervos și sumar: „Fată colțuroasă, oasă, avea bunica, voce pietroasă. Parcă mereu zurltea ucuzari”. El adesea nu e măcar delimitat în curgereea epică, fiind pătruns și răsfîrat în desîșul imaginii. „De la creasta dealului înainte cîmpul fără hotare peste care s-a bolit cerul, cîmpul burduhănosului cu pîlărie tare, cafenie, cu guler înalt, scobit, cu cravașă. Burduhănosul se plîmbă cînd călare, cînd cu trăsura. Căii trăsării sînd clopoței de aur, sună clopoței de argint”.

Care este atunci pecetea proprie, care a impresiona atîta puterice lecturii din puncte geografice multiple? „Desculți” este o cronică monografică a traiului fărîmării noastre în primul deceniu al secolului XX, o culegere de scene impresionante a morăvurilor tradiționale. Cortegiul datinilor rituale se desăfoară ca într-un calendar de o configurație specială.

Superstiția terorizează trupul și sufletul țărînului ignorant. Cînd vine boala, baba Dioala stabilește regimul medical: de trei ori pe zi gaz și gîtit legat cu carfoi. Imbinăzirea cerului pentru accelerarea ploii presupune un program consacrat. Țigăncii copilandre, gaze, pușcă, cu cîinii de boșoi pe cap, cu bozii în jurul soldurilor, se opresc la poartă și încep dansul furtunatic. Iși frămîntă mișlocul, le sîrîre picioarele, pleneză din palme, iar bătrînul țiganc care le acompaniază cîntă neobosit. Stăpîna casei iese cu căldarea cu apă, udă din creștet pînă în tălpi țigăncile armării și se potolește paparudele iar bătrînul primește plata — un găvan de mîlai răsturnat în desagă.

Eclipsa de lună neliniștește înfricoșător mîntea omului veșnic în gardă și în pofida explicației minuțioase a lui Darie, tatăl privește cu îngăduință superioară cultura fiului și-și așază singur timorarea în fața forțelor impenetrabile.

Familia lui Darie era chinată de impresia că o comoră fabuloasă a fost ascunsă în împrejurimile casei, și în fiecare noapte o fecătră albeștră plîie cîteva mîute, luminîndu-și arii. În fiecare primăvară tatăl comandă săpăturile, sfîrșind aprig pămîntul, vișînd zădărnica la o prosperitate subită.

Restringerea la cadru rudimentar, cu despotismul ideilor de predestinație și providență, creează uniformitatea vieții. Se poate filma numai în largime, în variație spațială, dar nu în profunzime unde reacțiile se repetă. Pentru omul civilizației avansate, peșajul lui Zaharia Stancu, peste lăptușii. Evenimentele nu mai beneficiază de logica introducerii și epurării lor consacrate: prevenire, de-

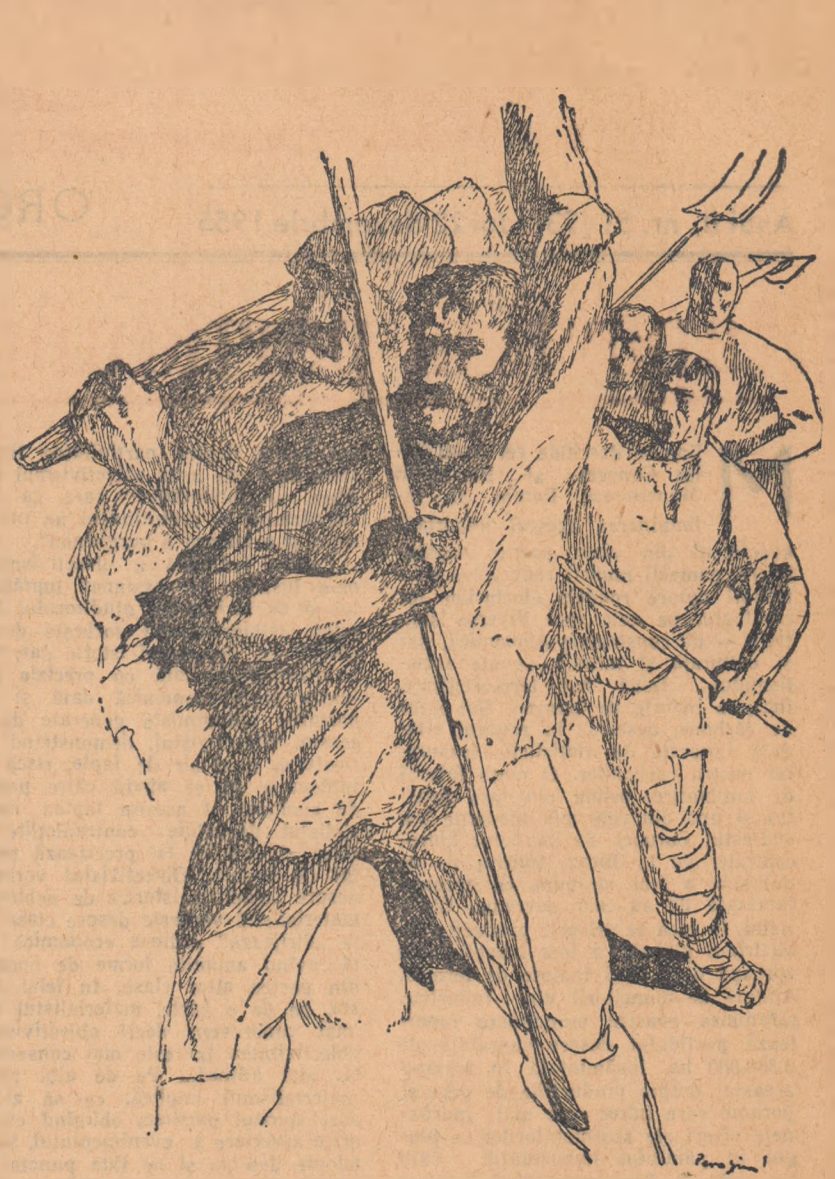
cu excepția lui Zaharia Stancu (în „Desculți”) — n-au prea fost atrași, practic vorbind — de dorința de a realiza caractere literare exprimate cu ajutorul primordiale sau aproape primordiale al analizei psihologice sau al monologului interior.

Pe Ilie Barbu îl cunoaștem și în ipostaza aceeași. Planul subiectiv capătă în „Desfășurarea” semnificații artistice noi, intrucît a vorbit de reținerile gîndurilor, sentimentelor, dorințelor și aspirațiilor unui țărîn comunist antrenat în marea bătălie pentru înălțarea unor relații noi în comuna sa natală. Viața localnicilor, contradicțiile de clasă, caracterele, nu sînt astfel creaționale numai în ceea ce au ele foarte evident, obiectiv vorbind, ci și în reacțiile pe care toate acestea le provoacă în sufletul lui Ilie Barbu. Personajul se îmbogățește simțitor din toate punctele de vedere, oferîndu-ni-se drept un temperament reflexiv, măcinat de probleme, dar ferm și imbatobil în tendința lui de a-și atinge idealul, Marin Preda a avut curajul de a demonstra — într-o vreme cînd unii scriitori și critici literari aveau foliaze analize psihologice (confundînd noțiunea cu psihologismul) — că a pătrunde în tîmplele spirituale ale eroului și a recepta acolo procesele complexe ale acestora e un procedeu literar care nu poate să aducă decît servicii artistului și cîșitorului. Proiectînd puterice fasciole de lumină în lumea psihică a eroului, Marin Preda a avut prilejul să evidențieze și mai puternic trăsăturile spirituale — alt de unane! — ale unui comunist adevărat. Ilie Barbu ajunge astfel să ni se desăfoare prin autoînșurarea sufletească. Monologul interior, dialogul mental, visul, nu sînt, în fond, altceva decît mijloace care reliefează date noi, aspecte inedite, premise sau concluzii ce privesc îndeaproape și nemijlocit caracterul viu și înegat literar pînă acum — în felul lui — al lui Ilie Barbu.

Prin Ilie Barbu, literatura noastră nouă a oferit prozatorilor și cîșitorilor tipul unui țărîn comunist, complex, ferm, dirz și plin de abnegație, așa cum sînt alții semeni de-ai lui din realitatea noastră.

El reprezintă de fapt în etapa nouă a democrației populare ceea ce în aspirațiile lui Ilie Moromete, eroul complexului roman al lui Marin Preda, care a apărut recent în librării.

Aurel Martin

Ilustrație de PERAHIM

Scoate limba, o limbă groasă, vîndică...

Preocitarea e totuși sălbatecă, rezultatul înarmării timpurii pentru înfruntarea destinului.

Tragediile se amplifică prin amalgamul de misticism și superstiție. Tractorica cauzală a dramei duce tot la rădăcina socială, mereu relevantă de scriitor.

Aposta lui Cuclea a născut pe furis, fiindcă a păcătuit cu Miluța, băiatul mororului din cătun. Copilul a fost găsit îngropat, femeia mărturisind că l-a ucis de rușine, deoarece cu un copil de gît și fără o palmă de pămînt, fără salbă de aur, nimeni nu s-ar mai fi uitat la ea.

„Zăvîrcit, copilul stătea desfășurat din petice, pe bălegar, în mișlocul ariei... Aposta lui Cuclea l-a protit lung, cu ochi de piatră. Pe urmă s-a repezit de parcă ar fi văzut că vrea cineva să-l iure, l-a luat în brațe, a început a-l lului: — Bădiule, mame, bădăre... Ii curgeau lacrimile pe obraji, șuroaie...”

Instinctul, scăpat de controlul conștiinței, guvernează neînduplecat. Mizeria întărește porniri crude, năvălînd fără minimă pudoare.

Lui Floarea Pănuș nu-l mai place nevasta urîșită și vrea fată tînră. Intentează proces unde declară cu o brutalitate ingenue de ce vrea să divorțeze, ochii stîlcindu-i animale de fericele la gîndul alegerii noi soții. La intoarcerea din țrg, de neacă c nu l-a dat slobod divorțul, Floarea Pănuș și-a stîllic femeia în bădă. Peste două săptămîni a îngropat-o.

Din pricina foamei spasmodice, situațiile ajung paradoxale, de un comic macabru. Moartea devine un prilej de bucurie pentru copiii flămînzîți. Presurcările praznicului sînt reconștituite detaliat. „Ilicu, fudul că are mori în casă, ne cheamă. Mîncăm pine, pîne caldă — o mîncăm cu vin. Înainte de a duce la gură cadru, îl miuem în vinul acrișor din strachină. Ne lîngăm buzele, ne sădăturăm... S-au adunat o droaie de copii urdușoi, zădăroși. Din droaie se dau mai în fața Gîngu și Tudorache. Gîngu e-nalt, ca mine, și tot ca mine are părul ciufit, zburliț. Îi fine de mînd pe Tudorache care e mai mic și poartă o rochie de fată, e soră-său cu petice, lungă pînă-n pămînt. Ochii lui Gîngu, hobăți. Ochii lui Tudorache mai hobăți, mai stîlcioși. Le lasă apă gurile, la toți. A colaci calzi miroase. Miroase a vin. În dinți își ia inima Gîngu...”

„Ilicu, îngăduie-mă și pe mine la voi în casă, pine cu vin, să mîncînc și eu, că o să moară și Tudorache al nostru și o să te îngădui și eu pe tine la noi, să mîncînc și tu pine cu vin...”

„Nu-l arată pe Tudorache cu mina. — Da, o să moară și Tudorache-al nostru...”

Tudorache așteaptă, flămînd, cu priviri hulpaive, lîngă Gîngu... Ilicu nu se înduplecă. Nu crede că Tudorache va muri alt de curînd”

Brutalitatea ingenue. Intînsă pînă la paroxism este astăzi extrasă și din relațiile între copii. Cruzimea sfredelitoare nu apare imorală, deoarece se desăfoară în afara sferii eticii. Indignarea rezultă din conștiința cîșitorului, că oamenii alie, ci sînt reclusi cu primitivitatea prînt-o presune săbătică. Înăbușirea spirituală stăvilește orice stare de conștiință peccatului cercul limitat al instinctelor, dintre care cel al foamei, acționează cu o intensitate superlativă.

Aspectele dure, pînă la limita umană, ale tratului fărîmării în condițiile introducerii raporturilor capitaliste, le-au zgăvînit cu aceeași neînduplecare realistă Slavici și Rebreanu. Din punctul de vedere al concepției, Zaharia Stancu delimitează însă mai pregnant pe inițiatorii răului social, luminașă cu o voință teribilă originile ticăloșiei. Se vede aici efectul elocvent al asimilării învățăturii marxist-leniniste, în precizia diferențierii sociale, în profunzimea demascării.

Intr-o casă țărănească a sosit o nouă femeie, mamă vitregă. Iață prologul familiei care se încheagă: — Mă lepăd, răspunde femeia. Bărbatul se pleacă de mișloc, culege un pumn de țărînd din cîmp și-l preșară pe capul copilei — un cap lung, fuguit, chel...

— O batez cu numele Dumitra — ca pe mîncă-mea”. Gestul elementar, respectă numai o bișnușină devenită ritual. De aceea reacțiile primare sînt stereotipe, iar mecanizarea omului, cel mai patetic strigăt de acuzare împotriva regimului de obscurantism. Excentricul și cu monstruosul dau acel amestec de salvatoare și repulsie care răscolește pe cîșitorul nevizat.

Intr-o casă țărănească a sosit o nouă femeie, mamă vitregă. Iață prologul familiei care se încheagă: — Mă lepăd, răspunde femeia. Bărbatul se pleacă de mișloc, culege un pumn de țărînd din cîmp și-l preșară pe capul copilei — un cap lung, fuguit, chel...

— O batez cu numele Dumitra — ca pe mîncă-mea”. Gestul elementar, respectă numai o bișnușină devenită ritual. De aceea reacțiile primare sînt stereotipe, iar mecanizarea omului, cel mai patetic strigăt de acuzare împotriva regimului de obscurantism. Excentricul și cu monstruosul dau acel amestec de salvatoare și repulsie care răscolește pe cîșitorul nevizat.

— Odaie, înghețată. Vîntul scormone șindrițele acoperisului. Intoarce fuloarea de fum cu vîrful în jos, le rispește. Femeia se așază lîngă foc. Băiatul piștruit și cîrn se trezește de-a binelea. Se uită lung la femeie, apoi sare în picioare, și, ca un burșuc speriat, se acțiază lîngă fată-său. — Cine e mîierea asta? — Maică-ta. — Dă-o dracului! Asta nu e mama mea. Mama mea a murit. Au îngropat-o...

Scoate limba, o limbă groasă, vîndică...

Preocitarea e totuși sălbatecă, rezultatul înarmării timpurii pentru înfruntarea destinului.

Tragediile se amplifică prin amalgamul de misticism și superstiție. Tractorica cauzală a dramei duce tot la rădăcina socială, mereu relevantă de scriitor.

Aposta lui Cuclea a născut pe furis, fiindcă a păcătuit cu Miluța, băiatul mororului din cătun. Copilul a fost găsit îngropat, femeia mărturisind că l-a ucis de rușine, deoarece cu un copil de gît și fără o palmă de pămînt, fără salbă de aur, nimeni nu s-ar mai fi uitat la ea.

„Zăvîrcit, copilul stătea desfășurat din petice, pe bălegar, în mișlocul ariei... Aposta lui Cuclea l-a protit lung, cu ochi de piatră. Pe urmă s-a repezit de parcă ar fi văzut că vrea cineva să-l iure, l-a luat în brațe, a început a-l lului: — Bădiule, mame, bădăre... Ii curgeau lacrimile pe obraji, șuroaie...”

Instinctul, scăpat de controlul conștiinței, guvernează neînduplecat. Mizeria întărește porniri crude, năvălînd fără minimă pudoare.

Lui Floarea Pănuș nu-l mai place nevasta urîșită și vrea fată tînră. Intentează proces unde declară cu o brutalitate ingenue de ce vrea să divorțeze, ochii stîlcindu-i animale de fericele la gîndul alegerii noi soții. La intoarcerea din țrg, de neacă c nu l-a dat slobod divorțul, Floarea Pănuș și-a stîllic femeia în bădă. Peste două săptămîni a îngropat-o.

Din pricina foamei spasmodice, situațiile ajung paradoxale, de un comic macabru. Moartea devine un prilej de bucurie pentru copiii flămînzîți. Presurcările praznicului sînt reconștituite detaliat. „Ilicu, fudul că are mori în casă, ne cheamă. Mîncăm pine, pîne caldă — o mîncăm cu vin. Înainte de a duce la gură cadru, îl miuem în vinul acrișor din strachină. Ne lîngăm buzele, ne sădăturăm... S-au adunat o droaie de copii urdușoi, zădăroși. Din droaie se dau mai în fața Gîngu și Tudorache. Gîngu e-nalt, ca mine, și tot ca mine are părul ciufit, zburliț. Îi fine de mînd pe Tudorache care e mai mic și poartă o rochie de fată, e soră-său cu petice, lungă pînă-n pămînt. Ochii lui Gîngu, hobăți. Ochii lui Tudorache mai hobăți, mai stîlcioși. Le lasă apă gurile, la toți. A colaci calzi miroase. Miroase a vin. În dinți își ia inima Gîngu...”

„Ilicu, îngăduie-mă și pe mine la voi în casă, pine cu vin, să mîncînc și eu, că o să moară și Tudorache al nostru și o să te îngădui și eu pe tine la noi, să mîncînc și tu pine cu vin...”

„Nu-l arată pe Tudorache cu mina. — Da, o să moară și Tudorache-al nostru...”

Tudorache așteaptă, flămînd, cu priviri hulpaive, lîngă Gîngu... Ilicu nu se înduplecă. Nu crede că Tudorache va muri alt de curînd”

Brutalitatea ingenue. Intînsă pînă la paroxism este astăzi extrasă și din relațiile între copii. Cruzimea sfredelitoare nu apare imorală, deoarece se desăfoară în afara sferii eticii. Indignarea rezultă din conștiința cîșitorului, că oamenii alie, ci sînt reclusi cu primitivitatea prînt-o presune săbătică. Înăbușirea spirituală stăvilește orice stare de conștiință peccatului cercul limitat al instinctelor, dintre care cel al foamei, acționează cu o intensitate superlativă.

Aspectele dure, pînă la limita umană, ale tratului fărîmării în condițiile introducerii raporturilor capitaliste, le-au zgăvînit cu aceeași neînduplecare realistă Slavici și Rebreanu. Din punctul de vedere al concepției, Zaharia Stancu delimitează însă mai pregnant pe inițiatorii răului social, luminașă cu o voință teribilă originile ticăloșiei. Se vede aici efectul elocvent al asimilării învățăturii marxist-leniniste, în precizia diferențierii sociale, în profunzimea demascării.

Intr-o casă țărănească a sosit o nouă femeie, mamă vitregă. Iață prologul familiei care se încheagă: — Mă lepăd, răspunde femeia. Bărbatul se pleacă de mișloc, culege un pumn de țărînd din cîmp și-l preșară pe capul copilei — un cap lung, fuguit, chel...

— O batez cu numele Dumitra — ca pe mîncă-mea”. Gestul elementar, respectă numai o bișnușină devenită ritual. De aceea reacțiile primare sînt stereotipe, iar mecanizarea omului, cel mai patetic strigăt de acuzare împotriva regimului de obscurantism. Excentricul și cu monstruosul dau acel amestec de salvatoare și repulsie care răscolește pe cîșitorul nevizat.

Intr-o casă țărănească a sosit o nouă femeie, mamă vitregă. Iață prologul familiei care se încheagă: — Mă lepăd, răspunde femeia. Bărbatul se pleacă de mișloc, culege un pumn de țărînd din cîmp și-l preșară pe capul copilei — un cap lung, fuguit, chel...

— O batez cu numele Dumitra — ca pe mîncă-mea”. Gestul elementar, respectă numai o biș

EXPOZITIA

interregională de arte plastice

LUCREȚIA SZOOR — Minerul fruntaș Gasparic Antim de la mina Șorecani

CORINA BEN — Fruntaș în muncă din Hunedoara

JUSTINA POPESCU — Triglă Vasilie, fruntaș în întrecerea socialistă, la Uzinele „23 August”

Expoziția interregională de arte plastice ce s-a deschis în capitală săptămîna aceasta întrunește lucrări ale pictorilor, sculptorilor și graficienilor din regiunile București, Ploiești, Constanța și Craiova, recolta unui an de muncă, de la ultima Expoziție anuală de stat și pînă astăzi. Numărul mare de lucrări prezentate jurlului, circa 3500 în total, este o dovadă a interesului pentru artă ce s-a sporit necontenit în noi în țară și a ritmului intens în care muncesc artiștii. Din toate regiunile țării s-au concentrat acum la Iași, Cluj, Timișoara, Oradea, Baia-Mare, Orașul Stalin și Tirgu-Mureș, în expozițiile regionale sau interregionale, lucrări de artă plastică, în același timp în care la București sînt prezentate publicului, în două localuri dintr-o dată (căci numai Sala Dalles ori numai aripa stîngă a Palatului Muzeului de Artă al R.P.R., unde se fac de obicei expozițiile, erau neîncăpătoare), un număr de peste 1500 de lucrări, dintre care circa 300 picturi, 140 sculpturi și peste 1000 de desene, acuarele, gravuri și litografii, reprezentînd lucrări de grafică de șevalet, ilustrații, afiș, caricatură, etc. Simpla parcurgere a numelor cuprinse în catalogul expoziției interregionale de la București, care poartă egida Ministerului Culturii și a Sfatului Popular al Capitalei, poate permite să se constate o participare a artiștilor de toate vîrstele, cu mult mai largă decît în trecut. Așa, de pildă, participă maestrul Theodor Pallady, prin 3 lucrări, dimpreună cu Marius Bunescu, Schweitzer-Cumpăna, Samuel Mütznier, Rodica Maniu, Dumitru Ghițăș, Adam Bălțatu, iar dintre sculptori, maestrul Ion Jalea, Cornel Medrea și O. Han, nume care trezesc în vizitator ecouri ample și simbolizează decenii în șir de activitate harnică în slujba artei. Una din caracteristicile expoziției a acestei este varietatea rodnică a stilurilor personale, respectarea personalității fiecărui artist. Așa cum s-a exprimat într-o declarație făcută preselor unii din membrii conducerei Uniunii Artiștilor Plastici, sculptorul Ion Irimescu, maestrul emerit al artei din R.P.R., „se simțea nevoia de a prezenta în expoziție diferite redări ale vieții noastre, în pictură și sculptură”; se simțea nevoia ieșirii dintr-o uniformitate artificială, produsă pe de o parte de insuficienta cunoaștere a realității în toată bogăția ei, și pe de altă parte de ideea greșită, preconcepută,

pentru temă în plastică s-a desfășurat și prin creație, în chip concret: artiștii cei mai conștienți au abordat teme mari, din trecutul și prezentul de luptă al poporului, căutînd să dea locul cuvenit în pictură și sculptură înfățișării celei mai realiste a omului vrednic de epoca lui, portretizînd chipuri exemplare, modele de eroism civic, figuri propuse ca niște adevărate modele de comportament cetățene.

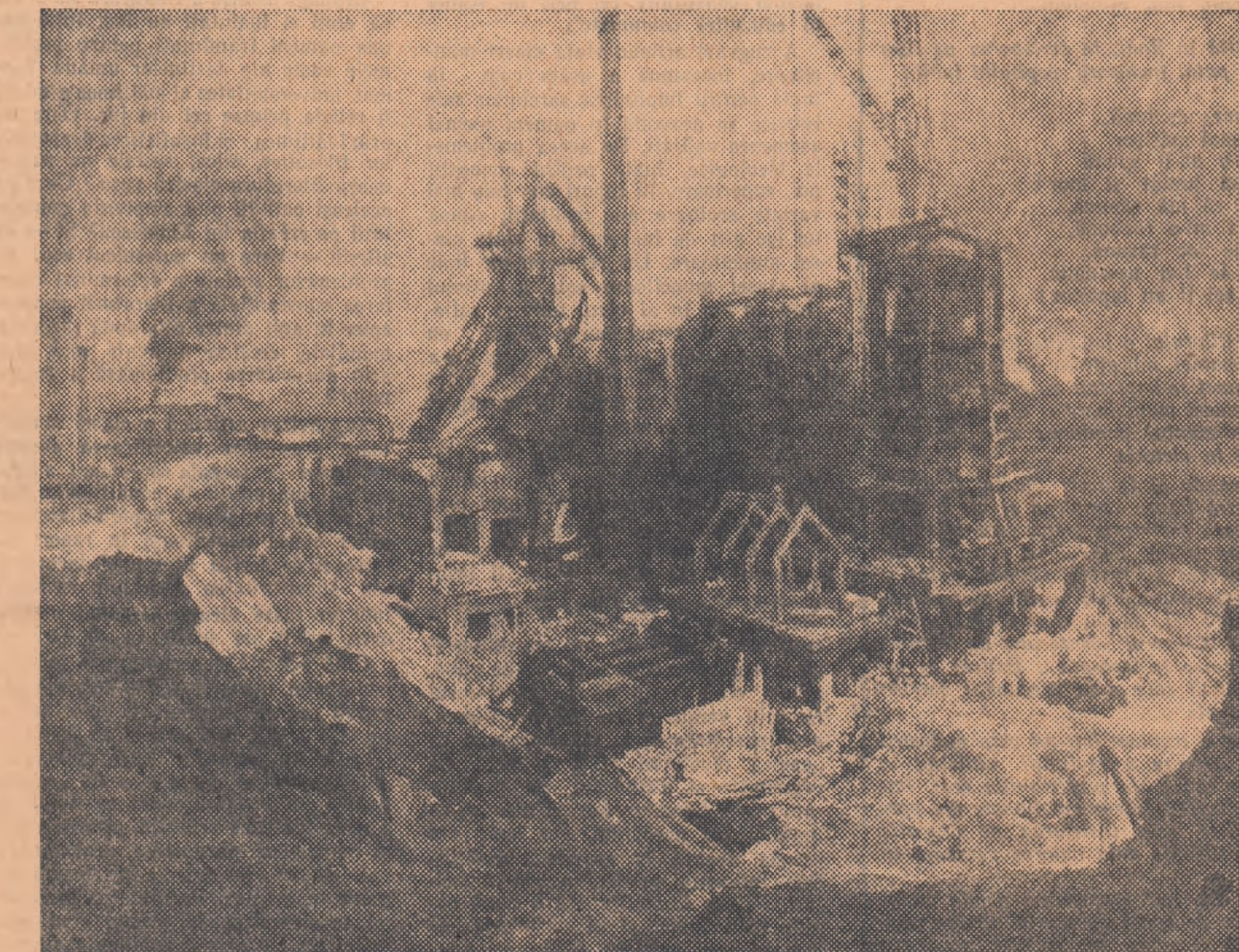
Răsfoind albumele orî revistele de artă închinat deceniului acestuia, orice cititor își poate da seama că s-au creat, în sensul de care vorbeam, o seamă de opere valabile.

Pentru a se evita pe de o parte graba în execuția lucrărilor și a se da artiștilor răgazul să-și realizeze gândit și lucrat operele, s-a hotărît să se organizeze pe întreaga țară expoziții biennale, din doi în doi ani, cu lucrări selecționate de la expozițiile regionale și interregionale ce se vor ține între două expoziții de stat pe întreaga țară. În expozițiile interregionale de anul acesta, accentul se pune în primul rînd tocmai pe concordanța dintre temă și mijloc, pe ridicarea măiestriei artistice pînă la un nivel în care conținutul să nu mai fie trădat de neajsurile execuției artistice. Limbajul plat, convențional, tocit de o circulație exagerată, banalizat prin repetare și golit de capacitate emoțională, este condamnat ca fiind în primul rînd anti-realist. Interdependența dialectică dintre formă și conținut cere ca, la o vibrație vie a conștiinței artistului, să corespundă un sistem de transmitere a acestei vibrații adecuat. Sărăcirea emoției artistului, despersonalizarea ei prin schematism de orice fel în expresie, fac ca privitorul să nu mai perceapă nici calitatea și nici intensitatea ei, rămî-nînd cu totul rece față de operă, adică nepercepîndu-și nici conținutul de idei pe care artistul ar fi dorit să-l transmită, și care nu se poate transmite decît prin mijlocirea imaginii artistice emoționante.

„Recuperarea calității”, de care se vorbește din ce în ce mai accentuat în rîndurile artiștilor, n-ar fi fost cu puțință să ni se înfățișeze ca țintă de atins, fără experiența pe care ne-o conferă astăzi reușitele și nereușitele din anii trecuți. Parcurgînd panourile celor două localuri, devine palpabilă pentru vizitator năzuința permanentă a organizatorilor și participan-

de calitatea lucrărilor, far năzuința artiștilor către o tematică capabilă să acopere toate sectoarele vieții noastre de azi nu poate fi pusă la îndoială. Pozitiv în orice caz este faptul că, anul acesta mai mult decît în alți ani, munca de documentare pe teren a artiștilor a dat roade. Pătrunzînd în mine, în fabrici, în uzine, pe șantiere, în școli, la sate, pe ogoarele gospodăriilor agricole colective ori de stat, ca și în casele muncitorilor, țărănilor și intelectualilor din R.P.R., pictorul, sculptorul și graficianul și-au îmbogățit experiența de viață, întorcîndu-se din documentare nu numai cu un repertoriu mai bogat de teme, ci și cu o mai mare bogăție de cunoștințe și de sentimente. Este foarte atrăgătoare, pentru conștientizarea acestor expoziții, încercarea de a trece în revistă și de a grupa după sectoarele din realitate înfățișate, compozițiile, de pildă, pe care pictorii le-au expus în această țară la Dalles. Unele sînt excepționale, cîteva de nivel mediu, altele bune fără să fie strălucite. Pentru moment ne interesează doar ca fenomen din ce în ce mai evident, tendința către marea compoziție în pictură, în special către compoziția cu subiecte luate din actualitate ori din istoria poporului nostru. Iată abordate, cu interpretarea proprie fiecăruia, temele muncii pașnice a oame-

stantinescu, Gheorghe Anghel, Ion Vlad, Demu, Al. Călinescu, Ion Vlaslu, M. Onofrei și mulți alții printre care Mihaela Pătrașcu, a cărei prezență în expoziție este îmbucurătoare, și expun lucrările alături de tineri ca Schirliu Constantin, C. Lucaci, Justin Năstase, Sonia Nătra, Ana Cordoneș, Florin Calafeteanu, Adochișei, și alții. Este cert că cei mai bine reprezentați în sculptură sînt portretii din toate generațiile. Grupul compozițional este mai puțin bine reprezentat, cu cîteva excepții, printre care „Prietenia” lui Maximilian Schulmann. În portretul compozițional se remarcă Dorio Lazăr („Țăpînar”), năzuind să redea figura tipică a omului din popor de astăzi, cu psihologia lui, dîrzimea, hotărîrea și conștiința demnității lui. În materie de basorelieu, tînăra Doina Lie stă foarte onorabil în preajma maestrului Ion Jalea, al cărui „Împărțit și proletar” este lucrat cu multă știință a problemelor reliefului, într-un înalt stil romantic și cu multă expresivitate. O reușită prezintă și „Homer” al lui Mac Constantinescu, imagine monumentală fără ostentație, expresiv prin valorile clasicismului implicat, fără să amintească de fel în factură, oricît de greu ar fi de realizat lucrul acesta, bustul cunoscut, din perioada elenistică. Abordarea problemelor actuale ale vieții noastre sociale oferă sculptorilor, de asemenea, prilejuri de a-și largi repertoriul de teme, dar această posibilitate nu e îndeajuns folosită. În special sectorul agriculturii ar putea fi mai bogat ilustrat, în relief sau în plastică rotundă. Nu putem încheia sumara pre-

OCTAV ANGHELUȚA — Hunedoara. Construcția furnalului nr. 5

lor din țara noastră, în pictură: Tiberiu Krausz ne dă un impresionant portret colectiv surprins în mediul său firesc, uzina, în tabloul „Brigada de tineret”. Ion Minoiu, în „Elevii în practică la sonda tineretului”, aduce un aspect din munca tinerilor petroliști. „Pescarii din delta Dunării” îl atrag pe Eugen Popa într-o compoziție foarte caldă și viu colorată (poate prea viu) și pe Ion Țărălungă („Pescarii din floarea Octombrie roșu”), la care domină tonurile reci, atmosfera de gravitate în care se petrece acțiunea, surprinsă aici într-un moment dramatic. „În țarină” se intitulează compoziția Emiliei Niculescu, tînăra absolventă cu mari posibilități plastice; „Ogorul colectiv” se numește lucrarea lui Chintilă Spiru, „Recolta” lucrarea lui Ion Țintăș, „Colectiviste la scîldat”, lucrarea lui Alexandru Moscu, profesorul multora din cei pomeniți mai sus, toți inspirați din viața satului nostru de azi. Virgil David ne-a arătat într-un tablou de gen cu multe calități cum se naște „O nouă viață”, un vișel în grajdurile unei gospodării colective. Absolventul Alexandru Cumpăna, în „Poșta la țară”, ne-a oferit o imagine caldă și veridică a muncii din acest domeniu, după cum Aurel Anțieș a selectat „Culegerea de folclor la sate”, iar Eremie Profeta, „Radiofocarea la țară”. Un aspect al culturizării satelor ne oferă și „Intrziția” („Caravana cinematografică la sate”), compoziția tinerii absolvente Elena Tăbăcaru, pe cînd în compoziția cu nume asemănător, „Intrziția” lui Gh. Iacob sînt doi pui de săteni, școlari, ce n-au mai putut intra la ore și așteaptă triști într-un peisaj resimțit ostil. Acest din urmă tînăr artist mai prezintă o compoziție din lumea școlarălor: „Pregătiri pentru serbare”. Tema Sultanei Maitec, „În preajma concursului”, este luată din lumea tinerelor cadre artistice în pregătire. Alma Redlinger ne prezintă, ca și Asvadurova Ciucurencu, compoziții fără conflict, cu studenți universitari în timp ce tema Bălășei Sabin, care a reușit să ne dea o imagine savuroasă din lumea școlarălor mărunt, tînde să surprindă conflictul dintre mentalitatea nouă și moravurile învechite la tînăra generație („Chilangiu”). Pe linia criticii necruțătoare față de ceea ce e vechi merge Lidia Csáto, prezentînd în compoziția ei o scenă de la firgul de vechitur, remarcabilă prin forța de caracterizare a figurii principale și a recuzitei, natura moartă din prim plan. Moartea unei lumi putredă ne este sugerată cu putere de această meșteșugită imagine.

Petre Bedivan în „Prima zi de școală” își întrebunțează puterea de caracterizare pentru aspectele pozitive a lui Octav Băncilă, o întreprindă Cornel Broască în „Atelierul lui Băncilă în 1907”. Din viața de artă a clasicilor noștri este inspirată lucrarea încă perfectibilă a talentatului absolvent Ion Nicodim, „Enescu cîntînd pentru Luchian”, temă tratată și în grafică de Gh. Adoc. Mariane Simjion realizează în compoziția „Un cîntec de vioară”, o scenă de gen foarte meritoriu dusă la capăt. „Nuntă în țara Oașului” de Ion Minoiu este o reușită pictură decorativă, ca și „Horă la Intorsura Buzăului” de Constantin Crăciun. În compoziția cu temă istorică se disting Viorica Velescu („Lupta de la Rovine”), Ilie Pavel („Lupta de la Podul Inalt”), Constantin Florescu („1877”), și mai ales Ion Sălișteanu și Eugen Giscă, primul prin compoziția „Ecaterina Varga îndemnîndu-și pe Moși la rîscoală”, al doilea prin „Horia și căpitanul lui”, lucrări studiate, gîndite și lucrate serios, după o documentare conștiințoasă și inteligent folosită. De altfel, întreaga expoziție lasă această impresie de seriozitate și de muncă temeinică, de excludere a grațuității.

Este surprinzător cum Lidia Nancușchi, de pildă, tot o tînăra absolventă, a izbit în lucrare complexă ca „Grivița în 1933”, temă ce pune altele probleme, greu de rezolvat chiar pentru un pictor încercat. Efortul făcut în special de tineret pentru a surprinde, selecționa și transmite în chip artistic aspectele tipice ale vieții noastre, trebuie subliniat cu deosebire. Juriul expoziției a dus o politică justă, nu de simplă încurajare formală a tinerilor, ci de promovare efectivă a adevăratelor talente ce se dezvoltă. Lucrări de calitate, compozițiile acestea ale tinerilor, ca și portretele și peisajele lor, stau cu cinste alături de lucrările pictorilor încercați, alături de portretele unor Corneliu Baba, Alexandru Ciucurencu, O. Anghelul și Catul Bogdan, care s-au întrecut de data asta să ne ofere imagini adîncite psihologic și foarte realizate estetic, alături de peisajele unor Lucian Griulescu, Ștefan Constantinescu, Paul Miracovici, Gheorghe Ionescu, Ioan I. Mirea, de naturile moarte ale celor mai reușiti pictori. Ba chiar, de ce să n-o spunem, este vrednică de toată lauda și spre cinstea celor tineri, năzuința acestora caracteristică în special generației noi, către compoziția cu temă actuală, slujită cu mijloace artistice adunate — așa că bilanțul se încheie în favoarea lor.

Înalt nivel tematic cu un înalt nivel artistic, în care limbajul specific al sculpturii, plastica trupului omenesc, să exprime ideile și sentimentele ce compun cuprinsul unei conștiințe de om al zilelor noastre, din țara noastră, și nu al unui om în general, de oricînd și de oriunde.

Problemele pe care le pune vizitatorului grafică, cea mai variată și mai bogat reprezentată dintre toate ramurile artelor plastice în această expoziție, nu pot fi nici măcar enumerate în cîteva rînduri, dar încă analizate și dezbătute. În general, se poate spune că majoritatea artiștilor plastici ce desenează, au ajuns, așa cum s-a subliniat de altfel încă de la Anuala de stat, la un anumit nivel de înțelegere a specificului grafic, speță cu un caracter popular mai manifest, deci mai capabilă să se adreseze direct și puternic combativității cetățenilor conștienți ai țării. Dacă mai dăminue icicolo tendința de a transpune lucrările de grafică în „tablouri”, lucru vizibil nu numai în grafica de șevalet ci chiar și în afiș sau în caricatură, este vădit totuși că, pe linia combativității s-a făcut un mare pas înainte. Lucrările lui Octav Anghelulă sau ale Corinei Belu-Anghelulă, peisaje industriale sau chipuri ale celor care transformă privescările țării industrializînd-o, lucrări închinat luptei pentru pace la noi și la alte popoare (Ion Florescu, Gh. Adoc, Vasile Kazar), fac din grafica de șevalet de această dată o grafică mai combativă decît în trecut. Talentatul Eugen Crăciun, marea descoperire a expoziției, stă, aici, deși tînăr, cu mult succes alături de maestrul Aurel Jiguidi, fenomen semnalat și în sculptură și pictură.

Portretele, în grafică, bine reprezentate. Florica Cordescu, Gh. Ivancenco („Minerii”) săi, de altă adevăr uman), Petre Bedivan și Nancușchi, contribuie să fixeze pentru privitori

chipul oamenilor de astăzi, figura muncitorului și a comunistului. Peisajele nu sînt nici ele alese după criterii strict lirice, ele au forță epică și capacitate pilduitoare. Un mare succes al expoziției îl constituie ilustrația de carte, în care strălucite, pe lângă Jiguidi („Nicoară Potcoavă” și „Creangă”), prolificul Jules Perahim, cu ilustrațiile la „Moromeții” lui Marin Preda, apoi Roni Noel („Dănilă Prepeleac”), Florica Cordescu („Ție-ți vorbesc, Americă”) și Lazăr Iacob (Uspenski), etc.

O tendință de înnoire îmbucurătoare se vede și în afiș. În raport cu trecutul imediat, afișul de teatru și de cinema cît și afișul satiric prezintă o mare varietate de exprimare. Din nericare, la afișul politic clișeele vechi funcționează încă și rutina este rareori schimbată cu gîndirea vie. Iosif Cova („Schimbă de mine”), Molnar („Varșovia”), P. Nazare („Cincinălul”), iată cîteva mostre de reușită în afișul politic, pe lângă Drălcu și Val. Munteanu, Sandu Liberman și Niculescu în genurile mai sus citite.

Caricatura și-a pus de data asta mai mult probleme privind viața interioră a țării noastre, combaterea birocratismului și servilismului, a tendințelor spre superficialitate și necinste, etc. O creștere a meșteșugului se observă de asemenea între caricaturiștii. Lucaci, Doru, Val. Munteanu, Rik, sînt în vădit progres; la Cîk Damadian și Taru se observă de asemenea un foarte serios efort de a da imaginii ingeniozitatea care s-o împună atenției. Mihail Gion excelează în această privință. Un număr mare de ingenioase și foarte construite portrete-caricatură, expune I. Ross. Analiza pe larg a fiecărei secții și a fiecărui gen reprezentat în expoziție va confirma, credem, în viitor, impresia noastră inițială, anume că expoziția actuală înseamnă, din multe puncte de vedere, un pas hotărît înainte.

Ion Frunzețli

OAMENI ȘI LOCURI

Fruntași în muncă de la Gospodăria Agricolă de Stat Bragadiru
Desene de ALMA REDLINGHER

Aspect din Petrița
Desen de GH. IVANCENCO

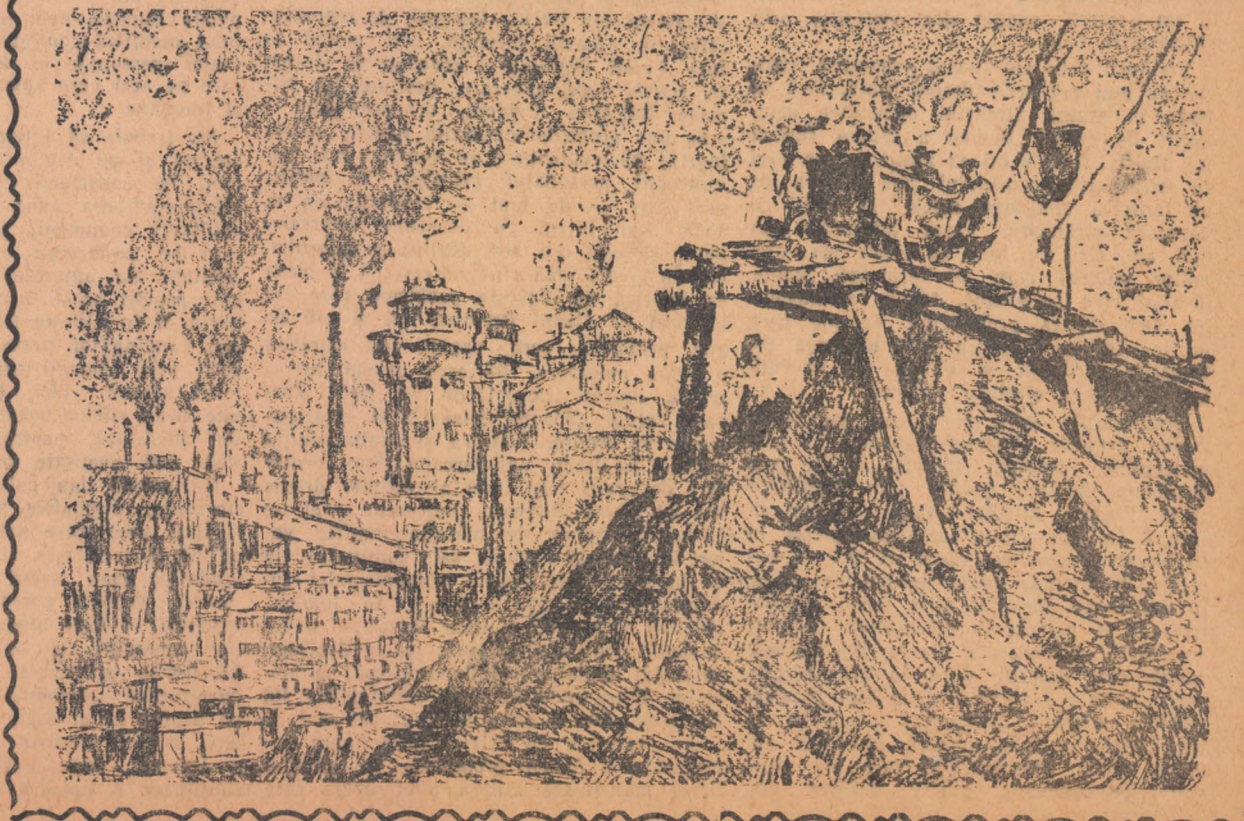

BEDIVAN PETRE — Prima zi de școală

despre reflectarea uniformă a realității în conștiința tuturor artiștilor. Unul din marile cîștiguri ale artei la noi în țară, datorat deceniului din urmă, este atenția acordată astăzi conținutului lucrărilor de artă. Există astăzi o anumită exigență tematică, resimțită firesc de inșiși artiștii, care-i face să tindă spre oglîndirea vieții reale, și să acorde un rol din ce în ce mai important omului, ca principal reprezentant al vieții reale. Realismul și umanismul de care are nevoie publicul din ce în ce mai larg al artei la noi în țară, educat într-un spirit nou, este de zideratul imperant al tuturor manifestărilor de acest gen. Lupta

șilor la expoziție, către o artă superioară, către o artă care să slujească într-adevăr, adresîndu-se deopotrivă minții și inimii poporului, propunînd oamenilor muncii care vor veni să o viziteze, nu doar teze abstracte, supra cărora eventual să mediteze, ci emoționante imagini artistice, din unitatea vibrantă a cărora să desprindă nemijlocit, caracteristicile generale ale vieții noastre de astăzi, din Republica Populară Romînă, sensul fenomenelor sociale celor mai tipice pentru realitatea actuală. Îndrumarea către realitatea vie, actuală, este de mult mai bine slujită de data aceasta

În sculptură, situația este similară. Artiștii consacrați de mult, ca Ion Irimescu, Boris Caragea, Constantin Baraschi, Zoe Băicoianu, Mac Con-

Chipul comunistului în literatura noastră

DONCA SIMO

Una dintre problemele esențiale ale literaturii pătrunde de spirit de partid este înfățișarea chipului comunistului luptând în ilegalitate...

Experiența literaturii sovietice cit și întreaga experiență pozitivă a literaturii noastre din ultimii ani arată că, a zăgrăvi viața clasei muncitoare însemnă în primul rând a reliefa frumusețea morală și spirituală a muncitorului...

Donca și leagănă copilul... Păpăie înțel copilul... Bunica-muncă acut... Ceasu-i deapănă tic-tacul... Mița toarcă...

Acetia toate sînt elemente ale păcii familiare, imagini ale unei poezii calme de interior. Liniștea, umărită, și sfîșiată grăbit: eroina e o ilegalistă în scurta trecere, prin căminul familiei, însuși copilul este născut la închisoare...

Nu auzi în noapte, mamă? Toți copiii lumii cheamă... Plac în lume pentru mamă cheamă? N-azi, mamă, cum mă cheamă?...

De esență asemănătoare, dar de forță emoțională mai mare — poemul supunându-se legilor creșterii dramatice — e scena în care urmărită de poliție, ascunzînd la piept textul unui manifest al partidului, Donca își înfrînge dorința arzătoare de a-și revedea copilul...

Către drumul larg deschis, înainte, mai departe, dăruie Marea, în vis, nu visările deșarte... Visul dinainte scris — nu în zădări, nici în carte...

Acetia capacitate de a desluși în conștiința cele mai grele, cele mai aspre, imaginea zilei de mîine, e proprie comunistilor. În poemul lui Marcel Breșlașu viitorul e văzut luminos, ca un uriaș înțel mai, sărbătorare gran-

doasă a oamenilor muncii, victorie a zilei asupra nopții, a seninului asupra cerului acoperit cu nori întunecați, de grindină...

O altă Donca va putea fi peste ani tînăra fată care, cu inima bătînd pentru prima misiune, îi predă materialul manifestului. Ideea transmierea mai departe, din mîină în mîină, a făcilor revoluționare apare și în felul în care eroina vede viitorul fiului ei:

Oameni simpli și mîrșunți — tineri mulți, și mulți căruții — plini de praț și plini de zgură... mîna aspră, fața sură — zîmbetul mișt pe gură — ochi cu ur-nă căutătoare sub încrențatele frunți...

...E timpul, azi, măicuța, să-ți alini eu — șuvițele de-argint, eu — urmașul, fiul, schimbul...

Acetia leamă e relată în final, în scrisoarea pe care Donca o trimite de pe patul închisori, copilului iubit:

Nani, raza mea de lună... Cînd vei fi mai mîrșosă buza și o să-ți spună pentru ce-am luptat și mori! Cine-a vrut să mă răpună, cine moartea mi-o răbună, care glas de loc răsună, care pumn de fier ne-adună, și vei fi un luptător!

Acetia versuri lasă cititorului o imagine finală în care chemarea pasionată a mamei, mîngierea duioasă cu care adorm mi și mi de prunci se împletește cu dragostea pentru luptă și idealurile clasei muncitoare și ale conducătorului ei — partidului. Sentimentul dominant este acela al încrederii nestrămătate în victorie.

Scriind „Cîntec de leagăn al Doncăi” Marcel Breșlașu a creat în poezia noastră figura complexă și vie a unei luptătoare comuniste, care preluștește viața, care știe să trăiască valoroasă care fiecare clipă trăiește. Fondul pe care se construiește poemul — dragostea de mamă, cîntecul dăuș și aprig de leagăn — este exprimarea unuia dintre momentele capitale ale vieții. Și, totuși, eroina nu a ezitat să aleagă drumul luptei. Cititorul „Cîntecului de leagăn” nu va vedea doar imaginea înflăcărată a Doncăi, ci va avea în față pe comunistii care n-au precupețit sacrificiile, nu și-au cruțat singele.

În același timp poetul a rezolvat într-un chip măiestrit problema transunerii literare a realității, utilizînd în primul plan caracteristicile tipice ale personalității reale. Impetritarea realului cu elementele intens emoționale ale poeziei, amplificarea poeziei prin insistarea pe anumite elemente, au dus la realizarea unui valoros personaj literar.

„Cîntec de leagăn al Doncăi” răspundînd deplin cerințelor literaturii pătrîndu-se de spirit de partid rămîne ca o operă valoroasă, merită să educe, să dezvolte încrederea în posibilitățile nemăsurate ale omului.

Horia Stancu

Clasa muncitoare în literatură

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

În dezvoltarea morală și estetică a umanității, clasa muncitoare a realizat un adevărat salt; pentru iniția oară după milenii de aspirări și umilințe, toate problemele raporturilor între oameni au fost înțelese scopului suprem — asigurarea libertății depline și a unei cantități cât mai mari de fericire. Datorită chiar misiunii sale istorice, clasa muncitoare a cultivat în rîndurile sale, iar, prin influența luptei pe care a dus-o și o duce și în masele largi ale poporului, — cele mai înalte calități specifice omenești: solidaritate și frăția între cei de muncesc, devotament neprecupețit pentru cauza colectivității, simțul datoriei, cinstea, curajul. Acetia calități proprii clasei muncitoare, constituind elementele principale ale educației comuniste, asigură totodată eliberarea omului de vicliile și rătăcirile profund umane pe care le-a sădit în suferințele omenești îndelungata dominație a claselor exploatare.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

„Principiile comuniste în accepțiunea cea mai simplă a cuvîntului — spune într-un loc M. I. Kalinin — sînt principiile omului de cultură superioară, cinstit, înalt; ele înseamnă dragostea pentru patria socialistă, prietenie, spiritul tovarășesc, onestitate, dragoste pentru munca socialistă și încă multe alte calități superioare, fîrșite pentru ordine. Cultivarea, formarea acestor însușiri, a acestor calități superioare, este elementul constitutiv cel mai de seamă al educației comuniste.”

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

A zăgrăvi artistic viața clasei muncitoare, înseamnă a arăta cum în lupta pentru împlinirea sarcinilor sale istorice se dezvoltă în oameni toată asemenea calități. De acetia problemele ideologice, lupta pentru concepții noi, superioare, în raport cu cele mai variate sectoare ale realității, ocupă un loc alt de însemnat în viața clasei muncitoare. Un reprezentant tipic al clasei muncitoare este în primul rînd un om în al cărui univers suferesc idealul socialismului ocupă un loc central, este pentru el a cărui fire a intrat obiceiul de a măsura și a aprecia oamenii și înțipirile în raport cu idealul socialismului.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

Cele mai reșite tipuri de fii ai clasei muncitoare, create în literatura noastră, se caracterizează tocmă prin pasiunea cu care luptă pentru socialism. De altfel, tocmă pasiunea lor transmișindu-se celor din jur, îi însușește și pe ceilalți oameni cinstiți dar mai puțin înarmuți cu privire la rosturile vieții. Cea cel-impresionează și deosebită pe Mitrea Cocor, de pildă, atunci cînd înțelnește pe „profesorul cu ochi verzi” și pe fierarul Florea, este încredințarea fermă a acestora că „oastea revoluției fără număr, și tîntururile și nisipurile, și spulbera întocmirea tiranilor, iar cei ostîndii ca luptători ai norodului, vor ieși din osînda neagră la soarele libertății”. Sub influența prietenilor săi muncitori, Mitrea Cocor capătă o nouă năzuință în lume, și în el începe „să bîntuie o răzvrătire”. Către o nouă dimensiune a raporturilor între oameni se deschide și sufletul țăranelui muncitor Iulie Barbu. Căci el altceva decît o nouă concepție asupra vieții și a muncii nu în cunoștele sale gînduri:

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

Eroul comunist al pieselor noastre

Poveștea lui Malcic-Kibalciș, pe care o deapănă înforțată de emoție una dintre eroinele minunate ale povestirii ale lui Arkadi Gaidar, merită să mai fie spus o dată. E o poveste care proiectează puternic, pe fundalul epocii în care oamenii asupriți înfring cu hotărîre pe stăpîniți lor trușăși, mărșă de nespas a dirzeniei celor care nu vor să renunțe cu nici un preț la libertate. Malcic-Kibalciș pleacă la luptă împotriva Burghuzălii cel Mare și moare în chinuri, dar zîmbetul încrederii în victorie nu-l părăsește nici o clipă. Călii încearcă să obțină de la Malcic-Kibalciș „secretul militar” care ar putea dezlega asemenea întrebări care-l neliniștesc: „Cum se poate, Malcic, ca Patruzei de Țări și Patruzei de Regi din cel mai mari, cu Roșia Armată s-au luptat, dar pînă la urmă tot ei bătaie au mîncat?” și cum se poate Malcic să acum, cînd pușcăriile nu-l împinzie, cînd toate onestele fiesc, cînd toți jandarmii prin unghere stau de pază și-aramă stă cu pușca în mînă, trează, noi să-avem parte nici de ziua luminată și nici de noaptea cea înțecată?” Malcic zîmbește, zîmbește mereu. El cunoaște marelă secret al cărui înșeles nu poate fi pătruns de vrăjmașii demnității omului și al libertății popoarelor. „Secretul” lui Malcic-Kibalciș este bine cunoscut comunistilor. El se învață la școala aspră a luptei ferme, din cărțile înaintașilor și din faptele contemporanilor. E un „secret” simplu dar coplesitor prin înșelesurile sale.

pe zi ce trece, o mai deplină rezolvare problemelor care condamnă piesele de teatru ale burgheziei la scepticism sau evaziune. Conștetele dramaturgice, a călînd de astăzi tîmputul realității, se îndreaptă ferm către deznoșdîminte victorie. Drama derizorie a triumfului conjugal, care a înlocuit ani de zile conflictele ciocotitoare ale vieții, nu mai poate multumi pe nimeni. Ideile comunistului au dat înțeles deplin ciocotirilor omului cu vrăjmașii săi, în cadrul vast al șantierului de construcție, ca și în viața de fiecare zi a familiilor. Zîmbetul lui Malcic-Kibalciș strălucie luminînd cu putere și privire personalajelor dramaturgiei noi. Acetia aduce pe scenă trîmțirile și năzuințele unor oameni care cunosc, din ce în ce mai profund, conștinutul „secretului militar” ce l-a înșpămintat pe „cel Patruzei de Țări și Patruzei de Regi”.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

ci din perspectiva din care e evocată o pagină glorioasă a trecutului de luptă al clasei muncitoare. Reșita lui Benic se datorează în primul rînd măiestriei cu care a înțeles trecutul cu prezentul. Crîncele bălăii din trecut apar astfel nu numai ca o manifestare puternică a eroismului clasei într-un moment de supremă încordare al luptei, ci și ca o etapă, ca o treaptă a unei lupte permanente, cu rădăcini în întreaga istorie a poporului și continuată prin eforturile eroice cele mai recente în construirea socialismului. În acest fel, evocarea unor evenimente trecute luminează și rolul conducător al clasei muncitoare în viața poporului.

— Pămînt cu slove sîngerate, Cu buze arse te sîrut, Lui Horia-I sint urmași, lui Tudor, Acei ce-acea au căzut.

Sînt plăcîrî din steagul roșu Acetia slove-legămînt Că birui-vă proletariu! Și comunistul pe pămînt!”

Literatura cea nouă a Republicii Populare Romine vine în înțipirile Congresului Partidului cu realizări însemnate. Printre acetia se înscriu și succesele obținute în zăgrăvirea vieții și luptei clasei muncitoare. Trecutul eroic și-a găsit înțipirile în romanele lui Al. Jar și A. G. Vaida, în piese ca „Pentru fericirea poporului” de A. Baranga și „In frunte comunisti” de Mihai Benic sau „Slavă eroilor Dofanet” de Maria Banuș. Și doar n-am amintit decît câteva titluri. Numeroase romane, piese, poeme, nuvele, scenarii de film, reportaje, vorbesc și despre experiența nouă a clasei muncitoare, despre rolul ei conducător în bălăia pentru construirea socialismului. Acîl ar trebui amintite „Cetatea de foc” de Mihai Davidoglu, „Oțel și pîine” de I. Călugăr, „Drum fără pubere” de Petru Dumitriu sau „La cea mai înaltă tensiune” de Nagy Istvan, precum și „În orașul de pe Mureș” de Francisc Munteanu, „Pavel Dogaru” de D. Costescu, „Rădăcinile bucuriei” de Ieronim Șerbu și chiar „Străinul” de Titus Popovici, care în bună parte este de asemenea dedicat luptei muncitorilor. Întregul efort de creație literară, chiar dacă s-a reușit încă de neajunsuri, chiar dacă n-a reușit să sezeze întotdeauna esențialul, chiar dacă a rămas din multe puncte de vedere în urma vieții, oferi totuși în ansamblu un tablou bogat și multilateral care vorbește elocvent și despre succesele și despre realele posibilități pe care le are literatura, de a răspunde mereu mai rodnic unor dîntre cele mai arzătoare sarcini ale ei.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

Mihai Novicov

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

„Principala era că viața cea veche în care el se simțea înțepinat asupra și chinat, era lăvită acum chiar în temelii. De acîl înalte oamenii se vor băga în seamă și se vor împrieteni după cîte pogore are fiecare, după cît îl cal, bol sau porci au în bătrîni, și după cum au să muncească și să se poarte în viața cea nouă care începea acum. Asemenea cugetări sînt nelinoșoase un ecou în sufletul lui Ilie al influențelor ideologice a clasei muncitoare. E adevărat, Marin Preda nu era arată în mod concret cum, cînd, pe ce căi s-a exercitat această influență; dar nu înțeleg încă de ce s-a exercitat și a avut un rol determinant în cristalizarea concepției asupra vieții a eroului principal al navelii.

V. Mindra

Insemnări cu prilejul celui de al II-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român

De la 13 Decembrie 1918 pînă la 23 August 1944...

Trei sedințe parlamentare, o răscoală și un mesaj regal

Am răscolit recent încă odată Mozișii Oficiali cu dezbaterile parlamentare din primăvara anului 1907.

La 10 martie au avut loc ultimele dezbateri parlamentare, sub guvernarea partidului conservator condus de latifundiarul G. G. Cantacuzino. Din dezbateri reiese limpede că țara se află cuprinsă de răscoală și că guvernul conservator, uzat de o lungă și abuzivă stăpînire a statului, nu mai este în măsură să facă față situației. Guvernul conservator obține totuși aprobarea bugetului.

La 11 martie ședința Camerei Deputaților nu are loc întrucît — anunță președintele Camerei — „pe banca ministerială nu se află nici un domn ministru”.

În aceeași zi, dimineața, a căzut guvernul conservator și puterea a fost trecută de regele Carol I. Partidului național-liberal care și-a asumat răspunderea guvernării și s-a luat obligația de a „face liniște în țară”.

La 12 martie, nou guvern, avînd ca președinte al Consiliului de miniștri pe latifundiarul D. A. Sturdza, care era și președinte al Academiei Române, și președinea că se ocupă cu știința istorică, ca ministru de Interne pe I. C. Brătianu și ca ministru al Departamentului războiului pe generalul Alexandru Averescu, se prezintă Camerei. Această zi, de 12 martie, este cea zi faimoasă în care cele două partide burghezo-moșieresti își dau mîna pentru a reprimă răscoalele țărănești prin sînge și foc. În acea zi s-a luat primul decret de lege. În ceea ce privește istoricul burghez s-au arătat câteva decenii atît de incerti, caracterizîndu-se drept o „cuvîntare plină de patriotisme luminat”. Între altele, președintele Consiliului de miniștri și istoricul D. A. Sturdza a spus atunci: „Domniilor deputați, zilele care trec peste noi sînt zile foarte grele și de mari suferințe suleștești” (imi place grozav expresia aceasta „suferințe suleștești” n.n.), „se impune deci nouă, tuturora, datoria de a uita ce ne desparte unul de altul. deosebiri noastre de vederi, urle și resentimentele noastre, luptele noastre personale. Se impune să ne dăm mîna unul altuia, mîna sinceră și frățească, ca țara să iasă din nevoi (fa moșierilor n.n.) și să izbutim ca liniștea de care ne-am bucurat în timp de patru decenii, să fie din nou restabilită”. (Este vorba de cele patru decenii ale domniei lui Carol I.). „Desordinea trebuie să înceteze, și ea va înceta îndată ce vom voi noi ca ea să înceteze”. Stenograful notează că discursul lui D. A. Sturdza a fost primit de Cameră cu „aplauze prelungite”.

„Take Ionescu — atunci conservator, dar care pînă în ajut defusese departamentul finanțelor — a declarat: „Domniilor deputați, la apelul domniului prim ministru vorbesc în numele marilor majorități, aproape al unanimității Camerei, făgăduind tot concursul nostru, nu numai al vulturilor noastre, dar concursul nostru întreg, cu suflulete curate, în opera guvernului de restabilire a păcii în această țară”. Stenograful, atent și corect, notează și aici „aplauze prelungite”.

I. Lahovari, moșier, fruntaș conservator, s-a urcat și el la tribună și a grăit: „Domniilor, imi rămîne puțin de spus după cuvintele elocințele călduroase ale domniului Take Ionescu. Cu toate acestea, țîn și eu să declar sus și tare în această adunare, guvernului majestății sale, în zilele grele prin care trecem, în nenorocirea cu aît mai dureroasă cu cît alîm dată rîul ne vedea de la vrîmășii, de la străini și aștazi rîul ne vine prin mîna fier, lor noștri, filior noștri, că în aceste imprevizibile, sînt gata să dau tot concursul, tot sprijinul meu guvernului, pentru restabilirea ordinii și pentru salvarea ordinii sociale în această țară”.

Liberalii s-au îmbrățișat cu conservatorii, s-au sărutat și au plîns de bucurie că „ordinea va fi restabilită”.

D. A. Sturdza a vorbit așadar atunci de „suferințele” lui „suleștești”. Take Ionescu despre „sulețele” lor, ale parlamentarilor, „curate”, iar I. Lahovari, moșierilor, i-a numit pe țărani răscolii, „frații noștri”, adică „frații” lor, ai moșierilor, „a chiar „fiii noștri” — adică fiii „lor”, ai boierilor moșierilor...

La 14 martie, imediat după deschiderea ședinței, fruntașul conservator, moșierul și „emul de lume” Alexandru Marghiloman — cel ceși trimetrua rufe și gulerule să-i fie spălate și călcale la Londra, intrucît i se părea că în țară nu se găsește spălători și călcători destul de meșteri, și pe care eu am mai apucat a-l vedea la Cameră, pe străzile Bucureștilor ori la hipodrom, unde întreprinse o sumedenie de cai de cursă, atunci cînd ajunsesse, după expresia lui N. Iorga, numai o „bobosă umbră” — a cerut cuvîntul și a făcut această comunicare: „Semnele domniului președinte al Consiliului faptului următor: pe cale de presă s-a răspîndit un apel abominabil, la rezervă și concediați, provocîndu-l la nesupunere și la întoarcerea armelor în contra armatei”. „Nu voi comite necuviința să repet nimic din acest apel, pentru că nu vreau să-l dau publicitate pe care o au cuvintele noastre. Mă mărginesc numai să depon acest jurnal înalinea domniului președinte al Consiliului, și mă raportez la inteligența domniilor săi, dacă nu crede că este de datoria guvernului de a face să înceteze cu o zi mai înainte”.

Conștiincios, stenograful notează: „aplauze prelungite și îndelung repetate”.

D. A. Sturdza a mulțumit pentru comunicare și a făgăduit că va lua măsuri. Și atunci s-a auzit în Camera Deputaților urînd glasul deputatului moșier I. A. Brătescu. Iar stenograful, cîntîr, corect, conștiincios, i-a notat urîtul: „Stirpîji „România muncitoare” din Capitală. Stirpîji „România muncitoare” din Craiova și Constanța”.

În ziarul „România muncitoare” a-păruse apelul mișcării muncitorești de atunci în care rezervă și o sfîșietură să nu se prezinte la cazarmă și soldații să nu tragă în pînă și în frații lor, țărani răscolii. Căci represunea sîngeră începeuse.

Ceea ce mi se pare însă caracteristic în această ședință nu este intervenția lui Alexandru Marghiloman, cît strîgătul istoric al deputatului I. A. Brătescu „Stirpîji „România muncitoare” din Capitală, stirpîji „România muncitoare” din Craiova și Constanța”.

Țărănimea săracă se răscoală. Slăbă numerică și insuficient organizată, muncitorimea încerca să-l dea o mîna de ajutor. Moșierii și burghezii se speriau mai ales de muncitorime. Acest strigăt, „Stirpîji „România muncitoare” din Capitală, stirpîji „România muncitoare” din Craiova și Constanța”, a fost preluat de burghezii și moșierii și repetat de nenorocirii ori de atunci și pînă la 23 August 1944. Unii politicieni, ca Manu, Brătianu, Rădescu, i-au mai strigat, după 23 August 1944, iar alții, ca „transfugii” de pe la diferitele posturi de radio apusene și nord-atlantice, îi mai strigă și astăzi.

Dar, cum se vede, istoria nu a îngăduit ca muncitorimea să fie „stirpîjită”. În 1917, după Marea Revoluție din Octombrie, muncitorimea s-a luat puterea în Rusia țaristă și astfel s-a născut Uniunea Sovietică. După 1944 muncitorimea a mai luat puterea în câteva state europene, înființînd regimuri de democrație populară. Apoi s-a născut China nouă, apoi s-a născut Vietnamul. Faptele sînt fapte. Nu ai cum le ascunde. Noi nici nu avem pentru ce le ascunde. Dimpotrivă, totul ne îndeamnă să le dăm la revăzut.

În Camera Deputaților din regatul român, la 15 martie 1907, guvernul liberal vine cu un proiect de lege „relativ la proclamarea stării de asediu prin decret regal”. Cere urgența și o oblije. G. G. Cantacuzino, fostul prim ministru conservator, sub guvernarea căruia se lăsaseră răscoalele țărănești, cere cuvîntul și vorbește astfel de la tribună: „Domniilor deputați, măsura propusă de guvern, prin proiectul de lege de față, este pe deplin legitimată prin gravitatea împrejurărilor. Atunci cînd țara se află pe marginea prăpăstiei (țara boierilor, n.n.) și cînd noțiunea dreptului (dreptul de proprietate al boierilor asupra uriașelor moși lucrate de țărani, n.n.) este intru altă întințată incit sintem amenințați de a vedea reînviindu-se timpurile de barbarie ale secolelor dispărute (cînd nu existau moșierii, n.n.) numai mînerii energici pot scăpa țara (țara boierilor, n.n.) care se află în pericol. Salvarea patriei (adică a statului burghezo-moșieresc, n.n.) trebuie să fie legea supremă. Latînii trebuie această idee prin afiorismul următor. Salus Rei Publicae supra lex est! (ah! acești asasinii care știu latinestea n.n.). În numele patriei conservatorilor (partidul marilor moșierii n.n.) dau adeziunea deplină proiectului de lege prezentat de guvern”.

Guvernul național liberal, avînd, după votarea acestui lege, mîinile libere, începe cea mai sîngeră represuniune cunoscută în istoria poporului nostru. Operațiunile militare sînt conduse cu energie de generalul Alexandru Averescu, ministru departamentului războiului. Dau larg concurs generalului, ministru de interne Ion I. C. Brătianu și ministru Justiției, învățatul jurist, doctor în drept de la Paris, Toma Seliian.

Guvernul își scaldă mîinile în sînge; deputații, despre ale căror „suflulete curate” vorbise Take Ionescu, își scaldă mîinile în sînge. Nu a existat în

După o oarecare trecere de timp...

În 1914, aproape de începutul toamnei, a izbucnit primul război mondial. Statele europene s-au prins în hora morții, unul după altul. Boierii și domnișii pămintului românesc au chibzuit că România nu poate să rămîină pînă la urmă înafara sîngerului conflict. S-au pornit deci să vinzească țara și să anune războiul. Războiul însă se face cu soldații iar soldații au dat totdeauna numai clasele de jos, muncitorii și țărani, așa cum adevărat grăise, într-o comisie agrară, la 1848, un țaran: „Cînd e vorba de a aduna ostași, dorobași, cordonași, potecari și orice fel de slujbași în ur-nicele poverilor, cine altul i-a dat decît noi, fărî ca să fim nădăduții la vreo mișcare decît la ceea a biclii lui stăpînirii. Se cer bani, produse, vite, poverzi. Cine le împlinește decît noi din sărăcia noastră?”. Anoi, după acest fel de jertfe, făcute cu sîngele și cu sudorile noastre, nu e păcat înalinea lumii și a lui Dumnezeu ca toamă noi să fim străini și nemernici în pămintul nostru?”.

Situația țărănimii rominești era în 1916 aproape ca aceea din 1848, cînd au fost roșite aceste grozave cuvînte. Boierii și domnișii pămintului românesc și-au adus atunci, în 1916, amîn-le — avînd nevoie de ei — de muncitorii și țărani, de muncitorii cărora le închisere călubrit și ziarele, de muncitorii pe care călăuseră să-l strepească, dar pe care nu-i putuseră stirpi, fiind-

Cînd s-a auzit de biruința Marii Revoluții din Octombrie

Înd, după căderea țarului, s-a auzit și de căderea guvernului provizoriu al lui Alexandru Kerenski și despre biruința Marii Revoluții Socialiste din Octombrie, precum și de înființarea primului stat din lume al muncitorilor și al țărănilor, și cînd, mai ales, s-a văzut că nu este cu puțință ca acest stat nou să fie hănicit și doborât, — boierii și domnișii pămintului românesc și-au adus, mai mult de nevoie decît de voie, aminte din nou de „frații” lor, de „fiii” lor, muncitorii și țărani. S-au făgăduit, ba s-au și acordat, la repezeală, umbrele palide ale unor așa-zise libertăți, tuturor cetățenilor, fără deosebire de avere sau de știință de carte. Mai mult, pentru a-i desprîji pe țărani de muncitorii, li s-a dat țărănilor ceva păminturi. Odată satele amoroșite, cu împinerea burghezo-moșierescă s-a repetat cu toată puterea și asupra muncitorimii. Mil și mil de burghezi și moșieri strigau acum în Parlament, — în Parlamentul care își spunea democrat — prin zia-

rea primăvară a lui 1907 moșierii sau arendași de moși care să nu intre în complicitate cu organele însărcinate cu represuniunea, să nu schingieie, să nu asasineze, să nu-și jefuiască pe țărani, unii direct, alții indirect.

Iar regele Carol I dă un decret de închidere a Parlamentului în care își descără înima și-l amestecă printre asasinii pe însuși „A-To-Puternicul Dumnezeu”. Să dăm însă cuvîntul acestui decret: „Domniilor deputați, în această lungă perioadă activitatea Partidului Muncitoresc Român nu a încetat o singură clipă, cu toată prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși, și schingiați, să nu-i fi prigonit la ani în trecut și astăzi. Toate aceste guvernare au guvernat cu stare de asediu, cu cenzură, cu tribunale militare, cu închisori pline de luptători pentru libertatea și fericirea poporului nostru. Această activitate a fost dînsă, întreaga, pentru atingerea aceluiași țeluri: eliberarea muncitorimii și țărănimii de sub jugul greu al exploatații burghezo-moșieresti; fericirea poporului român; scoalarea poporului român din analfabetism și din ignoranță pe care prigoana la care comuniștii au fost supuși,